

Grotesco nisqa ~ A Gótico nisqa Epico

G. E. Graven sutiyuq runap qillqasqan

XIV raki

~ Huk nina rawraq flotilla hinam, antorchakunapa compañian kuyuriq yana urqkunapa hawanpi kuyurirqa, Lazaro ukhunpi hinaspa cadenakuna k'iskiypa gravedadninwan maqanakuspa. Chay qaqa pataman wichaspanmi Lazaroqa sayaykurqa. Ninrinta qhipaman wikch'uykusqa, ancho ñawinkuna urmaykusqa, alfiler uchkukunallaman.

Ñawpaqninpin allpaqa challpuykusqa, mana hark'asqa mast'arikuspa, qatiqnin pampaq patanpi hatun castillota rikuchinanpaq. Allin hark'asqa punkunkunaq ñawpaqenpin antorcha nina rawray chaqrusqa kuyurirqa. Runakunaqa mast'arikurqankun, castillo murallakunata muyurinankupaqpas, yaqapaschá askha pachak metro ukhupi, huñunakuypa aswan qaylla kantunpas llañuyapurqa, askha filakunapin ch'eqerirqa mana allin pajamanta techoyoq wasikunaq chawpinpi. Huk soldadoq makinmi Lazarota kallpacharqa, urayman mana ancha hatun urqu.

“¡Aswan qaylla filakuna! ¡Armaquna listo! ¡Posicionkunata hap'iy!” nispa. chay escoltapa umalliqninmi qaparirqa. Soldadokunaqa antorchakunatan huk ladoman wikch'uspa Lazarota muyuriqninpi phawaykacharqanku, chay suchuq formacionqa huk k'ullu plazamanmi hunt'aykusqa. Escudokuna kantuman hoqarispa, cubota qataykuspanku, picokuna llusichkaptin, achka runakunapa hawanpi sutillata nivelaptin. “¡Manan ima mana allinpas hamunchu! Ranki p'akisqa kaqtinqa; Huknin hinam, hawamanta manchakuypaq bloque de defensa ñawpaqman tikrakurqa.

Chay askha runakunan mana samaspa wayra-para hina qaparirqanku, chaywanpas fiesta asuykusqanman hinan t'oqyayqa ch'usaqyapurqan, chaymi grillokunaq takillanta, k'iriy antorchakunatapas saqerqan, chhaynapi tutapi ch'in wayrata kamachinanpaq. Tukuyninpiqa, chay wañusqa thak kaypi, antorchakunaq lamar-qochan t'aqanakurqan —Wañusqa Lamar-qocha, chaymi t'aqanakurqan allin sut'inchasqa ñanta k'ancharichinanpaq, chay ñanta derechota castillo punkukunaman k'ancharichirqan. Yaqapaschá Lazaroqa pachak-pachak hatun ñawiwán qhawarispa unupi chinkaykurqan; qhawariyinta urmachispa mosoq ruwasqa pasajeman wichayman kuyurqan, llasta fierrokunan sapa purisqanman k'askanakusharqan, huk cuña listo ballestakuna bloquepa procesioninpaq ñanta kicharishaqtin.

Runakunaqa qaqchaparqakum, qipankupi kaq runakunamantam qapariykuna wicharirqa. Qhawaqkunam insultokunata wikch'urqanku. Hinan huk qaqa uma pataman phawaykacharqan Lazarota coronanpi k'irinanpaq. Payqa pampamanmi ñut'uykusqa, musphasqa, yawartaq kunkanpa largonta uraykamurqan. Huk ballesta runam rumi wischuq runata huk pernowan urmachirqa, chaymi chay chakra llamkaq waynaqa wichiyrqan. Chay ruwaymi qapariq protestakunata hatarichirqa. Usqhaylla iskay soldadokuna Lazarota hoqarirqanku. Paykunapa chawpinpim kuyurirqa, umanpas kuyurirqa. Comandanteqa llapamanmi advertenciata qaparirqa, chaywanpas chay qapariq masaqa kunkantam unuwan chinkachirqa. Qunqayllamantam chay castilloman riq ñanqa tuñirurqa, piñasqa puñuykunawan hinaspas waqachiq antorchakunawan llapanta millp'usqa.

Lazarota supaykunapa reynin kananpaq, millay kamachikuq kananpaqpas huñuruspankum, achka runakuna payman huñunakurqaku. Ichapas warmikunaqa kay pachapi achka nanaykunata willakurqaku; nispas thuqaykurqanku. Pernokuna phawarirqanku. Ichapas chay runakunaqa achka sasa ñanninkuta yuyarirqaku; paypaqmi lungarqanku. Espadas hackeado. Hinaspapas kuyukuq chaki lamar-qochaq uranpi, kusionqa wawakuna rumikunata maskharqanku. Pikesqa yawar ch'aqchuypi chinkaykusqa.

Lord D'Alcicourtqa runankuna supay ch'akisqa masakunata kutichirqanku. Qharikuna, warmikuna, wawakunapas k'irisqa otaq aswan millay urmasqankuman hinan aswan askharaq hich'akurqan. Chaymantapas, formación ukupim soldadoqa soldadopa contranpi karqa —bloqueqa tuñiruspanmi achka runakuna enteronta millp'urqaku. Phiñasqa makinkunan Lazarota qechurqanku, hinaspas altoman hoqarirqanku, 'uranpi muyuriq' pasaspas ñakaykunata, qapariykunata ima. Payqa cadenawan k'uyusqa momia karqan, hoqarisqa chaki-kaqpa phiñasqa olakunaq hawanpi kuyuriq. Al azar waqaykuna hukllawakurqa huk ritmico qapariyman, chaymi enteron allpapi uyarikurqa: “¡Brûlez le Diable! ¡Brûlez le Diable!” Lazaroqa sisipasa, saruspa ima, sapa kuti yapakuq nanayninkunapi hunt'aykusqa. “¡Saqrata ruphachiy!”, nispa. nispas masa runakunaqa qaparirqaku.

Chay ratopin maqanakuy waqra uyarikuq phiñakuyta thasnurqan, llapa ñawikunataq castilloman muyurirqanku. Murallanpa perqankunapa hawanpim flechaqkuna kallparqaku maymi kanankupaq, paykunapa ejenkunam achka runakunapa kasqanman dirigisqa. Castillo punkukuna ancho phawarirqan hinallataq huk columna blindado monturakuna t'oqyamurqan, espadakuna hinallataq antorchakunaq lamar-qochanpi k'ancharishaq escudokuna. Chay runakunaqa p'unchay k'anchaymanta ayqekuq rataqkuna hinan phatarirqanku. Paykunam nispas urmachirqa Lazaroqa. Payqa mana musyayllamanmi rolloykusqa. Mastarisqa cama llimp'ipiqa wañusqakuna k'irisqakunapas pampakunapin ch'equesqa kasharqanku. D'Alcicourtqa Corte Guardia nisqan Lazarota muyurirqa muyurirqan

hawaman, flanqueado, escudokuna wichayman. Iskay caballerokuna caballomanta uraykuspa Lazarota huk caballo pataman hoqarirqanku, wixsan urayman. Huklla kaspanku, hinaspa utqaylla llusqisqankuman hina, blindasqa compañiaqa murallakunapa chawpinta kutispa qaparirqaku, castillopa punkunkunapas qipankupi wichqasqa wisq'akuspa.

Hinaspa huk kuti castillo perqakuna ukhuman haykuspanku, mana concienciayoc Eljota caballonmanta llimp'ispa huk ukhu patio t'oqoman haykurqan. Karu perqanpa waqtanpim sayachkasqa huk sapallan placamanta fierromanta punku, chay punkuqa allpa ukupim kicharikuq, castillopa uranpi. Punkupa iskaynin lawninpim iskay watasqa presokuna tiyachkarqaku, paykunam qipa invitasqankumanta mancharisqa qawasqankuta suwarqaku. Iskayninkum mana allin allichasqa karqaku, barbankupas llañullañam karqa, ichaqa hukninmi kamachirqa aswan hatun kayninta, chukchanpas rubioyuq, wasan anchoyuq hinaspa ñawiyuq. Payqa Lazaromantapas aswan hatunraqmi karqa hinaspapas yuyaymanayman aswan huch'uy carcelpi compañeronpa ladonpi hatunkaray runa.

Chaymantapachan yaqa llapan tuta tutamantaña pasarqan, chaymi Lazaroqa chayman hamurqan —iskay presokunaq rimanakusqankuwan kuyurichisqa . Payqa ch'inlla siriycuspan uyarisqa aswan hatun runa burlakushaqtin, ukhu kunkanqa huk acentowan qhellichasqa. “Sichus Satanasniyki kashan chayqa, ¿imaraykutaq saqeshan watasqata t'oqoman wikch'usqa kayta?, ¡chayta kutichiway!”, nispa. **Huch'uy kaqtaq kutichisqa: “Allinmi, manapaschá Satanaschu, pay kikin, chaywanpas, cheqaqtapuni supay. Kunanpas hap'isqa hinallan. “ ‘ Manan Satanasniykichu, nitaq supaypas .**

huk. Hinaspapas manan kacharichiyta atinchu —manan chay fierrokunapichu”, nispa.

Lazaroqa k'uyuykukuspan ñawinta kicharirqan, hinaspan huk chhikanta kallpachakuspa sayasqa tiyaykurqan . Uyanmanta yawarchasqa chukchanta kuyuchirqa, lluci cejamanta alto millay chukchata qawachinanpaq. “Kuyasqay Dios”, nispas waqaykusqa.

Aswan huch'uy wisq'asqataq fierronkunawan maqanakuspa qaqchaparqa. “¡Qhawankichu!, ¡Chaypin rin! ¡Saparqa!”, nispa. T'oqoq aswan pata kantun qayllapi kaq pampata puriq guardiakunatan valekurqan : “¡Hoqariychis! ¡Rikcharinmi!”, nispa.

"Upallay!" huk soldadotaq kutichispa laq'aykusqa. Lazarota qhawarispataq ch'askakunawan hunt'a hanaq pachata qhawarirqan , chaymantataq kusirikuspa kutirirqan.

“Ay”, nispas hatun presoqa thuqaykusqa, aswan huch'uy kaqman quejakuspa, “¡Upallay!, qapariyniykikunaqa allinmi huk t'ikachapaq”, nispa. Aswan huch'uy runaqa ñawinta k'iskiycusqa, qaqchakuspa, wasantapas perqaman wikch'uykurqan, k'ulluraq tiyashasparaq, hoqarisqa qonqorinkunaq hawanpi makinkuna urmachisqa —yaqapaschá chhayna mana kasukuq ichaqa mana cuidakuq rikch'ayniyoq kasqanwan dignidadninta kutichipuyta munaspa . Karumantaraqmi Lazarota qawapayarqa.

Qhepamanmi k'umuykukuspa Lazarota sisparqan: “Manan ñoqachu maskhasqaykiqa kani, Saqra, cristianon kani”, nispa. Hatun runata qawachirqa; “Paymi munasqayki —huk Norte Runa— a

pagano" nispa.

Lazaroqa defiendekurqanmi; "Manan Saqrachu kani", nispa.

"¿Manachu uyariwaq?", nispa. Norte Runaqa chay cristiano runata qaqchaparqa. "Manan Saqrachu, ñoqan willarqaykichis imachus kasqanmanta", nispa.

"Ñoqaq sutinmi Lazaro Gogu." Lazaroqa cadenankunatan qhawarirqa.

"Gogu, ichapas". Norte Runaqa qhipaman k'umuykuspa asiriykusqa. "Chaywanpas, Gogu Tuta Alf, kunankamapas kanki".

Chay cristiano payta tapurqa: "Chaynaqa, mana Saqrachu kanki chayqa, ¿imaraykutaq Saqraman rikch'akunki?", nispa.

"Twas imayna nacesqayta. Qhari kani —hukniraylla".

"¿Huk runa? ¿Sapalla?" Norte Runaqa asikuspa chay cristiano kutirirqa. "Tuta Alf runaqa runa nispa sutichakun ¿Imatataq yuyankichik —runachu icha manachu?", nispa. Payqa asikusqa.

Lazaroqa Norte Runata tapusqa: "¿Imatataq Tuta Alf?", nispa.

"Qam!" Payqa kutichiyta laq'aykusqa. "Hinaspa asuykamuwanki chayqa, kunkaykita p'akisqayki", nispa.

Lazaroqa uyanta hoqarispán hukninman kutirirqa. Chay cristiano rimarqa; "Payqa Norte Runa, Llaqtanqa creenku Tuta Elfokuna tutayaq sach'a-sach'akunapi puriq unanchakuna kasqankuta".

"Chaynaqa, ¿manachu payqa cristiano? nispas Lazaroqa tapusqa.

Norte Runaqa asikusqa. "Alfniykuqa yachaytam munan cristiano kasqayta", nispa. Payqa millakuyapaq hinam umantapas kuyuchirqa .

Lazarotaq payta tapurqa. "¿Manachu creenkichis Jesucristo huchanchisrayku wañusqanpi?", nispa.

Kadenakuna allinta t'oqyashaspa, Norte Runaqa Lazarota qhawaspa tiyaykurqa. "Manam!" T'oqo pampamanmi thuqaykusqa .

"¿Manataqmi chayna llullakuykunataqa millp'usaqchu!", nispa.

Chay cristiano payta anyarqa: "Cuidakuy Infiernopi mana allin lugarta gananykipaq", nispa .

Norte Runaqa ñawinta kuchuspa siminta k'uyuykuspan perqaman kutirirqa llamp'uyaykusqa. "At my

wañuy, lugarniyqa Odinpa mesapin kanqa —mikuna , ukyana, taki, doncellakuna ima *Salonkunapi*

de Valhalla. Hinaspapas mana yuyayniyoq willakuynikunatan waqaychawaq huch'uy wawakunata manchachiyta wiñasqa manchaliman tukuchinaykipaq", nispa.

Chay cristiano kutichirqa: "Qanqa cuentokunapin creenki, chaymantapachan askha kutita willarqayki"; manan kanchu Odin nitaq *vall-ch'uyanchasqa-salonkunapas*. Qankunaq muyuriqinta qhawariy —manan pipas rimanchu chhayna sonsokunamanta, aswanpas qanllan. Imaynatataq creewaqqhik —"

Norte Runaqa k'umuykuspa, chay cristiano chukchanpa qhepanmanta hap'ispa umantapas qayllaykuchirqa . Uyanpitaq qaqchaparqa:

"Qallaykita yuyaymanay! Taytaya wawqiyqa hallp'anpiqa rikurqanim achka rikchaqnikichikkunata pisita rimasqankumanta wañuchisqa kasqankuta. Ichapas huk runalla kani qankuna ukhupi cristiano, chaywanpas, *hallp'aykunapiqa* , *llaqtaywan* muyurisqa sayawaqqhik .

Kay cheqaq kaqta marcay —llapallan reqsisunkikuman '*Odinpa k'amiqnin*' nispa , umaykitapas hap'isunkiman

chaypaq”, nispa.

Lazarotaq paykunata tapuran: “¿Imanaqintaq iskayniykichis kay t’oqopi kashankichis?”, nispa.

Norte Runaqa compañeronta kacharirqan hinaspan qhepaman k’umuykurqan. “Kaypim kachkaniku, allin Alfniy, kaypi kaq amigoy huk runata wañuchispa caballonta suwasqanrayku”, nispa.

Chay cristianoqa chukchanpa qhepanta ñit’ispa qaqcharqan: “Ñoqaqa defiendekurqanillan”, nispa .
“Ñawpaqtaqa ñuqamanmi dibujarqa”, nispa.

“Hinaspa manachus caballonta suwashawaq chayqa , manan qanmanchu aysamusunkiman karqan. Chaymantataq soldadokunata pusrqanki puñusqayman. ¡Yawarchasqa sonso! Nirqanin sayk’usqa kasqayta puriyman — manan nirqaykichu caballota suwanaykipaq rinaykipaq!”, nispa.

Chay cristianoqa qaqchaparqa: “Manan, manan, manan kacharipusunkikuchu, manan ñoqaraykuchu kaypi kashanki , manan reqsisqaykichista nirqanichu!”, nispa. Payqa huk huchachaq dedonwanmi Norte Runaman laq’aykusqa. “Qanmi kayman churakurqanki, reqsiwarqanki reqsiwasqaykita —hinaspataq rimarqanki chay Odinmanta mana yuyayniyoq kay, cheqaq kaqwan watasqa, chayman rikch’akuqkunapas. ‘¡Chay mana yuyayniyoq iñiyki huchachasurqanki , manan ñoqachu!”, nispa.

“Chayna kachun”, nispas kutichisqa Norte Runaqa, cadenankunata laq’akuspa protestananpaq. “Iñiyki wantaqmi chayta ruwasqa awqaypa makinpi hatunchakuspa wañuy. Paqaristintaq warkusqa kaspaykuqa Valquiriaqa hap’iwaspa ismunaykipaq saquesunki”, nispa.

Chay cristianoqa qaqcharqa: “Warkusqa kaptiykuqa, llulla iñisqaykiraykum infiernopi rupaykunki”, nispa.
“¿Warkusqa?”, nispa. nispas Lazaroqa cejasninta hoqarispa tapusqa.

Chay cristianoqa willakurqam: “Paqarin punchawmi warkusqa kananchik —hucha ruwasqanchikrayku”, nispa .
“¡Huchasqaykimanta!”, nispa. Chay Norte Runaqa llachpaykurqa. “Sapallanmi, pantarqani viajaq’ . 'longside a murderin' thievin' lvin' mach’aqway qan kikiyki hina! Hinaspapas awqaykunaq ñawpaqenpi iñiyki waqaychaspa ! ¡Chaylla!”, nispa.

Lazaroqa sinchitan nirqan: “Chaywanpas kaypin kashani Lord D’Alcicourt sutiyuq runata qhawanaypaq ”, nispa. “Manan warkusqa kanaypaqchu kaypi kashani”, nispa.
“Manan, Alf. Mana warkunkichu. Ama llakikuychu.” Norte Runaqa sarcasmowanllam segurarqa hanaq pachata suwaruspan. “Paqarinqa pisi tiempollamantan chayamuwanichis, hamuy ñawpaqta k’anchay, manan imapas warkunaykipaq puchunqachu”, nispa. Payqa hatunchakuq asikuyninwanmi qaparirqa. Lazaroqa qhawarirqanmi pisi puka llimp’iwan siq’isqa wispy llañu phuyukunata tarinapaq.

“¡Ch’inlla kay, pagano!” Huk soldadom urayman qaparirqa. Lazaroqa cadenakuna ukhupin llallinakurqan, kacharichikuyta munaspa.

Chay cristianoqa tapurqan: “Qanmi phiñachirqanki, imatataq chaywan niyta munarqanki”, nispa .

Asirikusparaqmi Norte Runaqa kutichisqa: “Qanwanmi apuestasaq, amigoy”, nispa. Payqa cristiano asuykuspanmi susurqurqa: “Llaqtaypa rimaynintam apuestani ‘contra el simiyki —iñiyki ‘ ñuqapa contranpi’. ¿Ima ninkitaq?”, nispa.

“Manan iñiyta apuestayta atiwaqchu”, nispa.

“Ay, ichaqa atiymanmi, llaqtaypa allin rimasqanta qawachiyta atiyman chayqa, ¿iñiyki saqispachu Odinp mesanpi ñuqaykuwan kuskachakunkichu?”, nispa.

“Manan almaykitaqa chaninchankichu, wañupusqayki horapi Diospa contranpi rimaspaykiqa”, nispa.

“Manan almaytaqa peligroman churanaypaqchu apuestashani, aswanpas qanpa almaykita salvanaypaqmi”, nispa.

“¿Ima apuestataq kayri?”

“Llaqtaypa rimayninwan —Odinpa , Lokipa chiqap kayninwan, jurayki kayta nispa

huk Tuta Alfmi manataqmi supaynikunamanta hukninchu”, nispa. Lazaromanmi umanwan rimapayarqa.

“Ñoqaqa kani —manan— huk Tutachu— Alf”, nispas Lazaroqa qaqchaparqa, watasqakunawan maqanakusparaqa.

Chaywanpas Norte Runaqa hinallam nirqa: “Pisi tiempollamantam, llapa Tuta Alfkunapa ñanninta ringa, qawanki, manam punchawpiqa allpapa hawanpi kayta atinkumanchu, mana chayqa inti chayamuptinqa ruparunkumanmi.

Hinaspa ruphasqa kashaqta rikuspa, jurankichischu llaqtaypa iñiyinman hinallataq

¿Odin llaqtaman?”, nispa.

Chay cristianoqa mana creespan qhawarisqa, uyanta k’uyusqa. “Qanqa saldoykikunatan chinkachirqanki”, nispa. Lazarota qhawarispas barbanta raqrasqa. “¿Seriochu kanki?”, nispa.

“Warkusqa kasqaykuman hina seguro ruphapunqa”, nispas Norte Runaqa asirikuspa nisqa. “¿Apuestatachu icha manachu?”, nispa.

Aswan huch’uy kaqmi asikurqan. “Manan, manan, manan —kaypin kashan apuesta. Aswanpas almaykita qespichisaq. Intipi ruphapunman chayqa, nisqayki hina, almaytan qosaq Odinniykiman —chayqa manan hayk’aqpas kanqachu”. Asikuspanmi hatun amistadninta dedonwan takaykusqa. “Hinaspa mana chayta ruwaqtinqa, munani Señor Cristota Qespichiqniykita hina abrazanaykita, Odin diosniykimanta, llaqtaykiq iñiyinmantawan saqepunaykita, wañupuqtinchistaq, hanaq pachapi, wiñaypaq gracias niwankichis.”

Norte runaqa uyanta allinta aysaykusqa manaraq asikuchkaspa. “¡‘Tis espíritu!” nispa. Payqa compañeronpa hombronpi laq’aykusqa. “¡Chay hinaqa, ¡huk apuesta! ¡Tukusqañam!” nispa.

Chay cristianoqa asikuspa nisqa: “Tukusqañam”, nispa. “Hinaspa chayman hap’isqayki”, nispa. Iskaynikun perqaman k’umuykuspa qhawarqanku Lazaro mancharisqa llank’ashaqta makinkunata kacharichinanpaq. Eljoqa sayarirqa, perqaman llimp’ispa. Kutirispami cristianota yuyaycharqan: “Ama almaykitaqa ñoqa kikiymanta apuestankichu”, nispa. Hanaq pachata qhawarispataq cadenanman kutirirqan.

Chay cristianoqa llamp’u sonqowanmi sayarirqan. “Tis only a wager if one can loose. Tukuy-atinyiyoq Señorta defiendespaqa manan kachariyta atiymanchu. Hinaspa huk almata qespichisqayrayku qan hina runakunamanta, Diosmi kayta ganana.” Chay cristianoqa asirykusqa.

“Manaña engaño, allin Alfniy”, nispa. Norte Runaqa Lazaromanta burlakuspanmi ñawinta kicharirqa.

“Hamuy inti, payqa Odinpa, qantaq usphalla, ñut’u allpalla kanki”, nispa.

Armadurakunaq qapariyinqa huk qapariymanmi wiharirqan, soldadokuna t’oqopi qaqata muyuriqtinku; ballestanku cocked hinaspa listo.

“¡Llapallan Urayman!” nispa. Huk soldadom qaparirqa. “¡Uray, kunan!” nispa. Lazarowan cristianowanqa t’oqoq pampamanmi saltarqanku. Norte Runaqa chukchanta chukchuykusqa, wasanta perqaman allinta ñitykuspan. Soldadoqa qaparisqa:

“¡Llapa presokuna seguro!” nispa.

¡Clang! ¡Chiq! Fierromanta uchku punkuqa hatunmi kuyurirqa armasqa guardiakunapa mayunta hich'ananpaq. Yaqa llapankum cristianokunata hinaspa pagano presokunata perqaman ñitiykurqaku, wakinñataqmi Lazarota llachparqaku.

“¡Chakiykipi!, ¡Kuyuchiy!” nispa. Lazarotan usqhaylla fierromanta punkunta pusaranku.

Armadurakunaq espadakunaq muyu wayrannintan urmaykurqan, hinaspan allpa ukhupi huk pasajeta uraykamurqan, chaypin antorchakuna, lociokuna, flechaqkunapas. T'oqo punkuqa qhepanpi laq'aykusqa, huk kunkataq pasillo pataman uyarikurqan; “¡T'oqo punku seguro!”, nispa. Chay guardiakunaqa Lazarotan allpa ukupi laberintopi muyuchirqaku .

Huknin escoltanmi qaparirqa: “¡Saray!”, nispa. Soldadokunaqa huk punkumanmi muyuchispa cadenankunata allinta hap'irqanku. “Ukhuman haykuy”. Lazaroqa kasukuranmi. Punkuqa qhepanpin k'irikurqan, chaymi ripuq soldadokunawanqa ch'usaqyapurqan qapariykunaq, kuyuriq metalkunaq ecosninas.

Wayraqa rakhu warkusqa —cripta hina chiri, pisilla misk'i mawk'a cera, chhullunka rumi ismusqanwan.

Payqa chay tutayaq rectangular cuartota escanearqan. Pampa chawpinpi huk suni k'aspi k'utusqa mesa, largoman phawaykachaq, iskay kaqlla suni bancokunataq ladonkunapi churasqa. Hinallataq, iskay velakuna platokunapi rawrasqa, mesapa chimpapuray puntankunapi, aswan hichpallapi kaq cera pilarqa hatun nina rawrayniyuqmi karqa, chaymi tusuq muyu k'anchayta wischuykurqa basenpa muyuriqninpi. Aswan karu velaqa manan k'anchayta churarqanchu, ichaqa huk pisi puka k'anchaymi mechamanta yawarchakurqan. Hinaspa chay muyuriq q'osñi espiralpa urayninpi, pampapi hinaspa karu k'uchupi cuñasqa, huk q'omer paja colchón mast'arisqa. Chimpa k'uchupin huk ratolla rikusqa llañu rataman rikch'akuqta, sapallan siriykusqa, yaqa llapantaq ismusqa. Lazaroqa perqamanta urayman llimp'iykuspa cadenankunata rumikunaman rastrillarqan. Colchón patapi urmaykurqan , kunan kasqanpi detallekunata mana k'uchuyoq musquykunaman entregaspa.

~*~

Chaywanpas, pasaq rato hina, mosqokusqa ayqekurqan, punkutaq hatunta wikch'uykurqan, ñawinkunapas. Qonqayllamantan rollokuspa sayaq tiyaykurqan, punkumanta hich'aykuq k'anchariq k'anchaypa unu hunt'aykusqanwan ñawinta ch'usaqyachispa. Iskay kamachikunam qanchis patayuq candelabroyuq yaykuspanku mesapa hawanpi churarqaku. Tutasqa velakunawan ripushaqtinkun huk columna soldadokuna ukhuman archivarqanku karu perqaq largonta lineanankupaq. Askha allin p'achasqa qharikuna haykurqanku, qhepantataq huk aswan hatun, delicado chawpi edadniyoq calvo obispo, hunt'a p'achawan adornasqa. Lazarowanmi qhawarinakurqan, kuyuriq ñawinkunaqa yaqapaschá pruebarqan cuidado wayrata, otaq mana munasqanmantapas. Qhepanpin guardiakuna punkuta wisq'arqanku, postenkutapas hap'ispa allinta hap'inankupaq.

Escribaqa mesapa ñawpaqenpi sayaykuspanmi Lazarota qawapayarqa manaraq obispoman kutirichkaspan.

“Cheqaqtapunin Saqra, Qhawariychis —kirukunata— rinrikunata—, murciélago raphrankunawanpas.”

Lazarotaq kutichirqa: “Manan Saqrachu kani”, nispa .

Obispoqa escribatan corregirqa. “Ama mana allin yuyaywan tumpaychu, manan ima mana allintapas ruwawarqankuchu , usqhayllan yachasaqku”, nispa.

Escriba, obispo, hukkunapas yuyaypi chay cuartota kuyurirqanku, Lazaro soldadokunaq mancharisqa uyanta qhawashaqtin. Q’illayqa t’ikrakuq filakunapin k’iriq; hinaspapas chay wayra pachaqa wayrawanmi marcasqa karqan, chaymi aparqan mosoq sudorpa misk’i q’apayninta, gastasqa vela sebota , ruphasqa mechakunatapas. Escribaqa qaqqhachuspanmi mesapi tiyaykurqa tintawan, plumawan hinaspa pergamino rollowan. Lazaroqa sayarirqa. Lazaro perqaman saruykushaqtinmi mana thak guardiakuna armakunata hap’irqanku . Qillqaqa chay papelta kicharirqa, chay pluma allinta, chayta llimp’ispa raphi patapi churarqan. Lazaroman filo ñawinta kuchuspa sinchita samaykurqa.

“¿Sutiyki kanchu?”, nispa. nispas tapusqa escribaqa.

“Lazaro. Lazaro Gogu.” Chay plumaqa garabatasqa.

“Kunan willakusqaykiqa, Lazaro Gogu, cheqaq kasqanpin qelqasqa kanqa, ¿Kunanqachu juranki Diospa ñawpaqenpi, Ch’uya kayninpa ñawpaqenpi cheqaq kaqlata willanaykipaq”, nispa.

“Cheqaqtan rimani”, nispa.

“Ancha allinmi, chhaynaqa, ¿pitataq servinki, ¿mayqen Señor, Reytaq?”, nispa.

Paytaq escribata kutichirqa; “Señor Diosniyta, Reytapas servini.” Iskayrayaq ñawikuna phawaylla purirqanku.

Chay escriba runan nirqa: “ Ichapas huknirayta tapuyman, ¿ pimanmi prometekunki , ¿ mayqen nobleman, mayqen nacionmanpas?”, nispa.

“Diospa runan kani, Payman, Ch’uya kayninman, Iglesiamanpas hunt’aq kanaypaqmi prometekuni”, nispa.

Obispoqa asirikuspan lloqsimurqa: “Allinmi, ¿ huklla Tukuy-atinyiyoq Diospichu iñinki, paymi Yaya, Churi, Santo Espiritu?”, nispa.

"Ñuqa ruwani."

Qillqaqa manaña qillqayta munaspa, huk cejata hoqarispa qhawarisqa. “Chaynaqa, ¿runa hinachu qawakunki —hinallataq

Diospa?”

"Ñuqa ruwani."

Paytaq kutichisqa: “Qharikunaqa manan raprayoqchu”, nispa , tononqa burlakuywanmi tupan. “Chaywanpas, willaway, ¿cheqaqtachu phawayta atiq?”, nispa.

"Arí."

Escribaqa hukmantan tapurqa: “¿Maykamataq huk kutillapi phawayta atiq?”, nispa.

Lazarotaq kutichirqa. “Kuska víspera, manaraq samarinaypaq”. Chaywanpas plumaqa chiriruspan escribaqa iskayrayaq ñawinwan hinaspa siminpas llañuyasqa qipaman k’umuykurqa. Achka hatun ñawiyuq guardiakunam qaqqhacharqaku.

“Ch’inlla kay, llapanku.” Obispotaq paykunata allicharqan. Lazaromanmi kutirirqa. “Lazaro, ¿creenkichu Virgenmanta naceq, ñak’ariq, kawsarimpuq, hanaq pachaman wichariq Cristopi?”, nispa.

“Ñuqa ruwani.”

“Allin.” Sacerdoteqa umanwanmi pampata puririrqa. “Kayqa allinmi.”

Chaymi escribaqa tapusqa; “Tayta-mamaykimanta willaway, ¿pitaq kunanqa maypitaq kachkanku?”, nispa.

Lazaroqa kuyurirqa, mana hawkallamanta obispota qawaspan.

Obispoqa escribaman muyurirqa, señaswan makinta kuyuchispa. “Ama qhepakusunchu, aswan importante huk tapuyta tapuy”, nispa.

“Ancha allinmi”. Qillqaqmi ñawinta muyuchispa qatinqin tapukuywan qatirqa; “¿Hayk’aqllapas wañuchirqankichu icha maqanakuypichu karqanki?”, nispa.

“Manam.”

Plumanta challpuykuspanmi kuyuchirqa hinaspan Lazarota estudiarqa. “¿Mana hayk’aqpas wañuchisqachu? Chaywanpas allqu hina kiruyuyqmi kanki. Willaway, ¿aychatachu mikhunki?”

“Ñoqaqa.. Ima niyta munani —”

Chay escribaqa rimasqanta rimapayasqa. “¿Mana hayk’aqpas wañuchisqaytachu ninki?”, nispa. Lazarota parrillaman churarqa, manchakuywan confusiónwan concocción hina. “Ichaqa, aychata mikhunanpaqqa wañuchinanmi, ¿aw?” Hinaspa mana reparaylla tumpakuspa, Eljoman plumanta qawachirqa. “¿Kunanqa kay consejopa ñawpaqenpi llullakuspaykichu?”, nispa.

“Uyariy, uyariy.” Obispoqa delicado makinta haywarispan escritorta qhawarirqa: “Manan confusionqa necesitakunchu, rimachun”, nispa.

Lazaroqa confesarqanmi. “Wakin sallqa animalkunatan wañuchirqani, chaywanpas Diospa kamachikuyninkunaqa manan hunt’akunchu uywakunaman! ¡Yarqasqañan kasharqani, manan t’antapas karqanchu!”, nispa.

Qillqaqqa huk cejata hoqarirqa. “¿Manachu —t’anta?”, nispa.

“Mana.

“Chaynaqa, ¿t’anta mikhuyta munankichu?” Qillqaqmi qillqarqa.

“Manan, *manan* t’antataqa gustawanchu”, nispa.

Chay escribaqa sayarisanmi suspirarqun. “Chaynaqa, ¿imaraykutaq Chuya Sutinpi t’anta ruwayta maskhasharqankichis, mana t’antata munashaspaykichis?”, nispa.

Obispoqa kunkanta chuyanchaspa asuykusqa, hatun wiksa urapi dedonkunata watasqa.

“¿Creenkichu t’antapas vinotapas, cristiano sacerdotekunaq misa ruwasqankupi, Diospa allin kayninwan Cristoq cuerponman yawarninman t’ikrakunanpaq?”, nispa.

“Ñuqa ruwani.”

“Allin kutichiy”. Chay q’otukuspa asirikuq obispoqa makinkunata maqchikuspan chayman kutirirqa escriba, mana kuyurispa tiyaq. “¿Qanchu kutichiy ninta grabarqanki, ¿ari?”

Chay escribataq kutichirqa: "Chaywanpas, kusichisunki chayqa, paytan tapuyta munani —", nispá.
Obispoqa mesaman sinchita k'umuykuspa k'amirqa: "Manan kusichiwanchu", nispá kutichisqanta qelqay", nispá. Dedonkunata llachpaykuspanmi chay pergaminota qawachirqa. "Munasqaykiman hina". Escribaqa phiñakurqa, chaywanpas plumanta challpuykuspan kasukurqa. Obispoqa kusiqa uyawan Lazaroman kutirirqa.

Escribaqa hawamanta llakisqa, qatiqnin tapukuyta ruwachkaptin, tartamudearqa. "Hinaspa, ¿hayk'araqtaq kanman qan hina —um— phalaq runakuna?", nispá.
"Ay, arí", nispas chay sumaq obispoqa chawpicharqa, "cheqaqtapunin aswanraq phalaq qharikuna kanqa. ¿Hayk'araqtaq, maypitaq kunan kankuman?", nispá. Payqa ancha suyakuywanmi simintapas llachpaykurqa .

"Manan yachanichu, sapallaymi kashani", nispá.

"¿Hukllachu kankichik?", nispá.

"Manan huktaqa rikurqanichu", nispá.

"Qawanim." Sacerdoteqa uyanta k'umuykachisqa, aswan hatun chukchanta abrazaspa, hukmanyayninta pampaman wikch'uykuspa.

Pergaminomantan qelqay huk tapuyta kallpawan leerqa: "¿Yachankichu a cuchilla, arco, icha ima armapas?", nispá.

Lazarotaq ofrecewarqa: "Huk kutinmi tullumanta cuchillota ruwarqani , qarakuñata aychatapas kuchunaypaq", nispá .

Obispoqa Lazaroman asuykuspan ñawinta maskharqa. Payqa Lazaroq mañakunan cruzninta rikurqa , hinaspan huk ladoman tanqarqa cadenawan warkusqa watasqakunata aswan allinta qhawarinanpaq. "¿Maymantataq kayta hurqurqanki ?", nispá.

Payqa aswan qayllallapin k'umuykurqa hinalla qhawarispa, pay kikinmanmi sinchita samaykurqa imaynan sapa kutilla kikinkumanta ch'unqay wira qharikuna ruwanku hinata.

"Twas huk regalo ñuqamanta —huk frailemanta— mañakuy cruznintamanta."

Chay wira sacerdoteqa llimp'i llimp'i sumaq salchicha dedonkunapin rolloykusqa, ususqa k'uchunkunata qhawarispa. "Arí. Huk frailellan chhayna mañakuy cruzta usuchiya atirqa. Creeyki, Lazaro." Obispoqa mana reparaylla ñawinta ch'ipiykuspa guardiakunaman kutirirqa: "Rikurqanin , paykunata horqoychis", nispá.

Escribaqa sayarisan tinta p'uyñupi plumanta laq'aykusqa. "Ichapas mana usqhayllachu imatapas ruwananchis. ¿Imaynapin seguro kawaq t'oqopi kashaspa presomanta mana suwasqanmanta?", nispá.
Obispoqa kutichirqa: "Ay, allintan seguro kani mana chayta ruwasqanmanta", nispá . Payqa Lazaroq sinqanmanmi collarta allinta watasqa cadenakunaq capankunata aysarqa . "Chay cadenakunaq uranpi cruzta puñunanpaqqa , manaraq watasqa kashaspapas churakusqanllatan niyta atinman , Saqrakunaqa manan hayk'aqpas cruzkunata apankuchu." Chaymantam sacerdoteqa Lazarota qawachispan enteron cuartota rimapayarqa. "Tis mana Supay desovechu; 'tis huk phalaq runa; 'tis huk cristiano phalaq

runa —pataq sutinmi Lazaro. Hinaspa kay provinciapi obispo hina, kamachikuyniyta waqaychashaq kay asuntomanta, manataqmi uyariñachu contranpi rimasqankuta”, nispa.

Mesata muyuchispa, escribaqa obispota susuykurqa: “Qanwan huk rimay, atispaqa?”, nispa. Pay nispas umanwan nirqa chay cuartopa karu ch’usaq k’uchunman. Lazaroqa ninrintan kuyurichirqa, sapallan hina kashaspa, . escribaqa obispomanmi llakikuyninta susuykurqa. “Mayqin Saqrapas yachanmanmi kay tapukuykunamanta mayqintapas kutichiyta. Hinaspapas rikchakunmi mana imapas Graciawan utaq Diospa K’anchayninpi ruwasqaman. Ichapas allin kanman chaykunata saqiyta yuyaymanay —“ Sacerdoteqa pisillatam kuchurqa. “Ichapas allin kanman kaypi yuyaymanay: Sichus kay delicado momentota phiñachinki chayqa, Lord D’Alcicourtmi chay fierrokunata churachisunki”, nispa. Payqa muyuykuspanmi soldadokunata laq’aykusqa. “¿Manachu uyariwarqanki?, ¡huk kutillapi chay qhelli fierrokunata horqoy!”, nispa. Kimsa guardiakunam saltaspanku Lazaromanta pachata hurqururqaku.

Escribaqa qaqchakuspanmi Lazaro rimapayaptin kaqninkunata huñururqa; “Phawaq runam kani ”.

Escribaqa chirispa ñawinta obispoman phawaykachirqa, chaypin tarirqa llimp’i llimp’i ñawikunata kutirispas qhawashaqta . Lazaromanmi yuyayninta kutichispa, k’ullu asiriyta wikch’uykuspa kutichirqa. “Arí, qanmi kanki —chayqa.” Payqa kunan kisisqa sacerdotetan huk qhawariyta suwarqa, manaraq rollo pergaminowan tintawan ima cuartomanta kallpawan lloqsishaspa . Lazaroqa sacerdotemanmi pisillata k’umuykuran. “Manuykipin kashani, gracias”, nispa. “Arí, qanmi kanki. Hinaspapas ichapas chay uchuy asuntomanta rimasunman qipaman, ñuqapa sapallaypi cuartos nisqapi”, nispas asikuspa rimapayarqa, Lazaropa makinta abrazachkaspa . Señor D’Alcicourtqa pisi tiempollamantan rikusunki ”, nispa. Obispoqa muyuriñinta muyurispanmi soldadokunata rimapayarqa: “Kaypim tukurunchik”, nispa. Chay cuartoqa ch’uyanchakurqa, punkupas wisq’akurqa, Lazarotaq bancopi tiyaykurqa. Allin qhelli, chukchanpas yawarwan maqchisqa, huk par k’ancharishaq rawraq candelabrokunaq uranpi kuchusqakunata, k’irisqakunatapas ñuñuq .

Ancha tiempon pasarqa manaraq punku kicharikushaqtin, huk chawpi edadniyoq sirvientata kinsa sullk’a sirvientankunatawan reqsichinankupaq. Chay wirayaq warmiya yaqa Lazaro hina sayayniyoqmi kasharqa , hatun sayayniyoq kayninqa yaqapaschá yaqa llapanpi mana allintachu qhawarinman karqa pisillata chaypi kashasqanmanta qhepanpi archivaq sipaskunamanta. Payqa sinqanpa uranpin huk hatun bandeja nishuta hunt’asqata apasqa , platopin hunt’a kashasqa jabonkunawan, pomadakunawan, imaymana limpiezapaq imaymanakunawan ima. Sayarispanmi Lazarota qawarqa, payqa bancopi hinaspa mesapa karu puntanpim tiyaykurqa. Lazaroqa sayarispan k’umuykukurqa.

“Chaynaqa, ¿qamchu kanki chay distinguido phalaq runa?” nispas tapusqa. “¿Lazaro, ¿icharí?”, nispa.

Paymi niwarqa: “Ñoqan kani Lazaro Gogu”, nispa.

“Aswan qhali ratakunatan rikurqani , qhelli kanki”, nispas manaraq mesa tukukuykama purishaspa qaqcharqan . “Hinaspa kaymanta asnachiykiman”, nispa. Bandeja ukhupi kaqta uraykachishaspan repararqan sirvientakuna mana kuyusqankuta, chaywanpas, cuarto chimpapi qhawaspa sayasharqanku . Hukninmi huk vaso vapor unumanta hap'iykusqa, huknintaq huk paquete doblado telakunata abrazaykusqa, qhepa kaqtaq hap'irqan mosoq p'achakunata botaskunatawan.

“Allinmi, kayman chayaychik”, nispas paykunata qaqcharqa: “Maestro Lazaroqa ama kaninqachu, payqa cristianom”, nispa. Paykunaqa saltarqanku, payta qhawashaqtinku mesa patapi imakunachus kashan chayta churaspa. Payqa asirikuspanmi umanwan nirqa, hinaspa asirikuspanku kutichirqaku.

Mesaman kutispataq q'apaykunata chaqruspa ocupasqa kasharqan. "Maestro Lazaro, m'Señor mana ima mana allintapas nisurqankichu, phiñasqataqmi kashan mana allin tratasqaykimanta, chaymantapachan askha runakunata hap'irqan. Seguroykimanmi, ñuqayku ayllu runakunaqa manam ima ruwaytapas ruwarqaykuchu chaypi. Punkukunapi huñunakuqkunaqa provinciapa huk lawninkunamantam hamurqaku, paykunaqa mana manchakuspankum wiñanku m'Señorpa ejerciton ancha uchuylla kasqanmanta yachasqankurayku, chaynapi allpankunapi kamachikuyta kamachinankupaq”, nispa.

“Chaywanpas, Lord D'Alcicourtqa rimayta munanraqmi, ¿ari?” nispas Lazaroqa tapusqa.

“Cheqaqtapuni.Kunanqa, sichus sumaq sonqowan kayman uraykamuwaq chayqa.”

“¿Payqa yachanchu maypi kasqayta?”, nispa. nispas Lazaroqa tapusqa, mesata muyuchispa.

"Payqa ruwanmi. 'Tis for your protection, that you are confined, Maestro Lazaro. Paymi insistisunki allin qhawarisqa invitadon hina qhawarisqa kachun”, nispa. Makinmanta hap'ispataq qhepanmanpuni kuyuchirqan “ Kaypi sayay”. Mesamanta jabon p'uyñuta aysaspa chakiman laq'aykusqa ”, nispa.

“¿Paywan rimaymanchu, kunan?”

Payta qhawarisataq asirikusqa. "Qhelli kanki —hinallataq cheqaqtapuni mana ima condicionpipas m'Lordwan audienciata maskhanaykipaq . Bañakuytan riesgoman churanayki. Kunanqa, chaywan puririsunchis. Chay qarakunamanta lloqsiychis." Warmiqa kutirirqa bandejaman, sirvientakuna muyurichkaptinku, angelkuna hina llampullata saruspanku. Sapakamam chay cubomanta jabonniyuq tela hurquspanku llachpa

Lazaroq ñawinkunan phawaykacharqan. Paykunamantam karunchakururqa. “¿Mana p'achachu?, ¿Kay ratopi?”

“¿M'Señorta rikuyta munankichu , ¿icharí?” nispas tapusqa hombronpa hawanpi.

“Arí, chaywanpas, aswan allinmi kanman —”

“Ay, shush it. Pichqa churikunatam uywarqani hinaspa sapakamata nirqani: ‘Manan imatapas tarinkichu’, chaymantapacham manaña rikurqanichu’, nispa . Kunanqa p'achaykita horqokuy , chhaynapi m'Señorpaq pichanaypaq . Kichasqa pomada matrazkunata hukmanta sellaspan bandejaman kutichirqa. "Payqa suyanmi urayman maqchisqa kanaykita . Hinaspapas manan necesitankichu chay qarakunataqa m'Lord mosoq p'achakunata botastapas qowasqanmantapacha . Qawakunki —”

Qhepanpin huk sirvienta jadearqan. Hukninñataqmi qaqchaparqa, chaymi warmiqa paykunata qaqcharqa.

“¡Manan chhayna comportamientoyoqchu kasaq!”, nispa. Payqa carretewanmi ‘muyurirqa paykunaman discurso hinalla rimaspan, “Sichus —” nispa.

Chaywanpas rikurqanmi Lazarota, sinchi p'enqasqa sayashaqta.

“¡Ay, ñuqa!”, nispa. nispas asnaykusqa, makinmanta uyanta, llapa ñawikuna Lazaroq mana kaqlla kayninkunawan hipnotizasqa urmaykuqtin.

Kunkanta ch'uyanchaspataq sipaschankunata laq'aykusqa: “¡Allinchi? Paykunaqa phawaylla lloqsispanku jabonniyoq telakunata laq'arqanku, urayman maqchispa. Warmiqa chukchanta mayllasqa, chaymanta, chay pomada chaqrusqamanta huk lata apamuspa mat'inki kuchusqa pataman huk trapota maqchisqa. Payqa ñuñuqmi. Hinaspapas sirvientakuna mayllakusqankuman hinan payqa umanpi aswan huch'uy kuchusqakunata cuidaq.

“Chaymi chayta ruwanqa”, nispa. Chay salvata mesaman churaspataq ch'uya mayllana pañuelowan qhepaman kutirirqan. “Aswan ukhu kuchusqataq huk q'ipita saqenqa, chaywanpas, Kawsankin”, nispa.

Warmiqa umantapas qipaman hapiyuspan kunkanta mayllakurqa. “Maestro Lazaro, manan necesitankichu rutukuyta, ¿manachu hayk'aqpas chukchaykita wiñachirqanki aswanpas umaykipi?”, nispa.

“Manam.”

“¿Llapa phalaq runakunachu rinriyoq, kiruyoqchu qan hina?”, nispa.

“Manan yachanichu, manan hukta rikurqanichu—¡Ow!” Lazaroqa tensionakurqanmi.

“Ay, ch'illa kay, manan k'iriykichu”, nispa.

“Tis them”, nispas reqsikusqa, techopi wichayman quejakuspa.

Kimsa umapa puntankunata urayta qawarqa, yaqapaschá millay ruwaykunapi huñunasqa kachkasqa. “¡Lilita!, ¿manachu sipaskuna tukunkichis?”, nispa.

Kimsantinkum sayarispanku saltarqaku, pukllaypi asirikuspa. “Ay, arí, mamay”, nispa.

“Chaymantataq cubota kuyuchispa wasantapas maqchiy”. Warmiqa umantapas kacharspan hombronta mayllakurqa. “Makiyikunata hoqariy.

Hinaspapas sichus sumaq sonqowan chay raphrakunata mast'ariwaq, yachachiq Lazaro, hinaqa ukuntapas pichasunmanmi.” Payqa kasukurqa; nispas jafanta qaparirqanku; chaywanpas bañakuyqa hinallam karqa.

Tukuyninpiqa, chay warmiqa ch'akichispa polvota churarqa. Yuraq volanteyoq camisatan hoqarirqan, wasantaq chawpinkama kuchusqa. “Arapraykikunapaqmi espaciota saqerqani, ichaqa, puttin' it on might be huk chikan llamkay”, nispa. Chaywanpas raphrankunaq hawanpin llimp'i'ykusqa, allintapuni maychus kananpi rollokyusqa. Huk chikan ancha uchuyllataña huñurqani. Kuraq churiypa sayaynintam servichikurqani qamman hina. Payqa hatun runapas karqan”, nispa. Payqa ñawpaqintam wataykurqa.

“¿Kayqa camisanqa?”, nispa. nispas Lazaroqa tapusqa.

“Ay, mana.” Payqa asirikusqa. “Manan hayk'aqpas kay hina sumaq p'achataqa churakuqchu”, nispa. Payqa collarninta derecharqan.

“Chaywanpas kunanqa wañupunñan”, nispa.

“¿Imataq paywan pasarqa?”, nispa.

Simintapas chukchuykusqa. “Chay monstruo Señor Hugonpa wañuchisqanmi karqan —kikin Saqra.”

Huknin sipasmanta yana pantalonta hapispanmi quykurqa. “Paypa ejerciton

ayllu chakrakunata llallirurqani, qusayta, pichqa churiykunata, iskay ususiykunata wañuchispa. Mana manchakuspan maqanakurqanku , chaywanpas manan Hugonpa ejercitonwanqa tupaykuchu”, nispa.

“¿Imanasqataq paykunata wañuchirqa?”, nispa.

“Imaraykuchus payqa huk monstruo. Chaywanpas, chayllaqa —rurasqaqa manaña kasqanman hinam ruwakun”. Payqa huk par yana botastam quykurqa. “Kunanqa, kaykunata churay.” Mesaman kutirispami sirvientankunawan ima kaqninkunata huñururqaku.

Lazaroman wasanpi rimaspanmi rimapayarqa: “Allinmi, jabonwan yakuwan bañarqaykiku, yawarta mayllarqaykiku hinaspa hampikunata churarqaykiku, chaymi tukuy ima ruway atisqayku”, nispa.

Bandejaman yapamanta hunt’achispan huknin sipasta kamachirqa: “Chay qarakunata apamuychis”, nispa.

“Ari, mamay”, nispa.

Huk wira warmipa samayninta hurquspanmi qayarqa. “Manan, Yachachiq Lazaro, manan phalaq runachu kanki”, nispa.

“Ñuqam kani.” Lazaroqa insistirqa.

Payqa kutirispami ñawinta maskarqa. Chaymantataq makinta caderasninman wikch’uykuspa admirakuspa asirisqa . “Manan. Kunanqa phawaq kamachikuq hinan fittin’ kanki . Hinaspa m’Señor qanwan allinta apasqa kanan , ñoqa hina.” Lazaroqa k’umuykukuspan asirikurqa.

“Allinmi, sipaskuna, tukuy imata huñusun, Ñuqanchikqa tukusqañam”, nispa. Warmiqa bandejanta punkuman apaspa takasqa.

Lazarotaq payta waqyamurqa; “Manuykipin kashani, gracias”, nispa.

“Manan, manan qanchu kanki, maestro Lazaro. Iskay temporadañan pasarqon qhepa kutita qhari wawaykuna mama kasqaymanta. Hinaspapas huk viuda mamallan chaninchanman kay hina momentokunata.” Pisi kallpawan asirikuspa pampata qhawapayarqa, yaqapaschá suwarqa huk chhikanta pachakuna pasasqanmanta. Chaywanpas punku kicharikuptinmi huk guardia pasanankupaq saqirqa. Kimsa q’ipi sirvientankuna qhepanta qatikushaqtinkutaq kutichirqa : “Adiós, maestro Lazaro”, nispa .

“Ari mamay”, nispa Lazaroqa kutichisqa, asirikusparaqmi, huk warmacha hina makinta kuyuchispa, punku wichqakuptinpas.

Qhepamanmi Lazaroqa mesata muyurirqa, umantapas urayman, makinkunataq qhepanman hap’ipakuspa, chayman haykuspa yuyaymanaq raprayoq noble runaman rikch’akuq. Chaymantataq yapamanta, perqakunata cuidadowan qhawarispa , rinrinta kuyurichispa, ichapas ima subconsciente kallpachakuyninpipas infierno rikhurimusqanmanta chay willakuq t’oqyayta yachananpaq —wakin kutipiq askha langostakunaq qapariynin hina kanman .

Ancha pisi tiempolla chaypi kasqanpin usqhaylla wiñarqa perqakunata mana gustananpaq, aswanpas anchatan munarqa kichasqa espacio hukmanta seguridadninta —wiñay hanaq pachamanta. Hinaspa, señorpa hina amachasqa kaspapas

allin reqsisqa invitado kasqanraykun Lazaroqa aswan hatun kamachikuqpa preso hina qheparqan. Vela k'anchaypi chinkapurqan —ukhun yuyaymanaspa— allinta repararqan mana peligroman churakuyta atisqanmanta chay cuartomanta lloqsinanpaq, kunankama p'unchay k'anchay kay pachapi kamachikusqanrayku —ruphasaq intiqa umalliq punku qhawaqnin hina llank'asharqan .

Ichaqa chaykamaqa, hanaq pacha infierno carretamanta mana imamanta manchakuspa, aswan chaylla llakikuykunan payta llamiykurqan. Ñawpaqtaqa, ¿imaynatataq sut'inchanman Señor D'Alcicourtman, otaq mayqen Dios manchakuq cristianomanpas, chaypaq, llapanpi tutapaq kamasqa kasqanmanta, chaywanpas cristiano hina rikch'ayninta waqaychanman, Diospa K'anchayninpi kamasqa kasqanmanta? Hinallataq, chayllatan mañakuyta atirqan , ima llank'aypas Señor D'Alcicourt paypaq waqaychanman karqan chaypas —'mana hucha ruwaychu karqan , manataqmi p'unchay k'anchayta kamachirqanchu. Sichus chay hina facil ruway, hinaqa, huk kuti tukusqaña, pa ichapas yapamanta Canello llaqtaman richkanman fraile Salvitinota apamunanpaq hinaspa Gatestone wisq'aypi yanapananpaq promesa ruwasqan hunt'ananpaq.

Ichaqa yarqaymanta nanaykunan qaparirqan huk ch'usaq wiksamanta, chay wiksaqa unayñan ch'usaq kasharqan wiksayoq aya p'ampana hina. Punkuman kutirispas, siminwan wayrata maskhaspa. Qallariyipiqa desmayasqa, asnayninqa astawanmi yapakurqa chaynapi asnasqa khuchi aychapa asnayninta takyachinanpaq. Hawa corredorpin kunkakuna uyarikurqan . Punkuqa kicharikurqam.

In archivasqa huk fila sirvientekuna, sapankanku cargasqa huk vapor platowan. Lazaroqa perqamanmi qhepakurqan mesa patapi huñnakushaqtinku, reypaq hina mikhuypi qolqemanta platokunawan hawan hunt'aykusqa. Khuchi aycha asnasqa, pavo real pimentado, challwa filete, llampu ternera aycha , waka aycha asado, wallpamanta, venisonmanta yanusqa filetekuna ima, achka runakunapa kasqan hawapi espaciota tarinankupaq atipanakun. T'impusqa uhukuna, bloque quesowan sumaqchasqa mikhuykuna. Rurukuna hunt'asqa bandejakunaq lardonpi mankakuna hunt'a nubeswan. Huk p'uyñu vino punkisqa sayashasqa. Llapanpiqa, mesaqa huk hatun collageman hinaspa obra maestra culinarianmi tikrakurqa.

Hukmanta hukmantam sirvientekunaqa Lazaroman asirikuspa asirikurqaku manaraq cuartomanta llusichkaspanku. Tukuyinpiqa, a llañu kuraq sirvienteqa huk sitiollatam arreglasqa. Huk vasota hoqarispas vinota hunt'achirqan.

“¿Huk raymi kanqachu?”, nispa. nispa Lazaroqa tapusqa.

“Cheqaqtapunin, qanpa, Yachachiq Lazaro, ¿imatapas astawanchu mañakushanki?”, nispa. Bastante jovial, payqa rikchakurqa. Lliw mesa patamanmi huk presentakuq makinta pasachirqa. “¿Tukuy imapas munasqaykiman hinachu rikurin?”, nispa.

“Ay, mana.” Lazaroqa umantapas kuyuchispa, uyanta k'uyuspa, fiestata escanear, allinta extravagancianwan llallichisqa. "Tis too much. Wañusaq. ¿Llapallantachu mikhunay?"

“Cheqaqtapunin mana”, nispa sirvienteqa asikuspa nisqa: “Maestro Lazaro, munasqaykillata mikhuym, kusichisunki chayqa, maypi kanayki suyashan”, nispa. Payqa señaswanmi platoman, copamanpas señascharqa, yakupi chinkasqa hina

muyuriq platokunawan.

Lazaroqa churasqanman asuykuspan quejakuspa: “Chaywanpas askharaqmi, askhapaqmi askha kashan , yaqapaschá hukkuratapas mikhuchiwaq, mana chayqa waqllipunman”, nispa.

“Ay, manan waqllipunqachu , Yachachiq Lazaro.” Chay sirvienteqa asiriykusqa. Payqa mesa hawata qhawarisqa. “Llapanchismi paqarin p'unchay fiestata ruwasaqku, qanrayku. M'lordqa allin sonqoyoqmi kashan, raymichakuntaqmi, saksasqaña kaspataq, puchuqnintaqa llapa castillopi kamachikunaman prometesqaña.”

“¿Imatataq raymichan?”, nispa.

“Payqa raymichasunki, Yachachiq Lazaro.”

“¿Noqa?, ¿Imarayku?”, nispa.

“Bueno, manan permitisqachu kani chaykunamanta rimanaypaq, razonninkunata yuyaykuymañña chaypas , ¿maestro Lázaro, ¿aswantachu necesitanki?”, nispa.

“Ñoqaqa—manan.. Gracias wiraqocha”, nispa. nispas qaqchaparqa. Chay asirikuq kamachiqa qarqorqanmi, chaymi Lazarota saqerqan platonpa hawanpi mañakunanpaq.

Hinaspa huk ratullapi, mañakuy cruzninta much'aykuspa, Lazaroqa mesata hunt'aykusqa, platonman hunt'aykusqa sapa aycha platomanta wakin partekunawan. Payqa sapa serviynintan saborchakurqan —manan hayk'aqpas, tukuy kawsayninpi Abadía nisqapi, yuyaykurqanchu chhayna sumaq mikhuypi mikhunanta. Mikhushaqtinmi yuyaynin huk ladollapi kasharqan, wayna kashaspa catacumba p'unchayninkunapi yuyaykuspa —askha kutiman taytanqa punkupi guardiata qhawashasqa, chay t'anta k'utusqa mankakunata mikhushaqtin, chaykunan kуска karqan ima huch'uy aycha t'antakunatapas, chaykunatan refectorio cocinamanta llimp'iyta atirqan —pakallapi leesqan askha escritorio librokunamanta, chaykunapin willakurqan reykunamanta, señorkunamanta, castillokunamanta, fantasia fiestakunamantawan— camamanta suwakuspa vino waqaychana wasiman llimp'ispa huk hap'inanpaq suwa wira fraile allin espiritukunapi. Lazaropaqqa tukuy chaykunaqa ñawpaq ch'isikunalla sucedesqan hinan rikch'akurqan. Hinaspa hawamanta k'arak misk'i yuyaypiqa, paypaqqa Odinoq kususqa espiritunpas tukuyninpi qhepakushanman hinan sientekurqan.

Chayraqmi tarirqan chay espirituq paqarimuyninta platonpa ladonpi tiyashaqta, hunt'a vino copa hina. Chayqa nispas señascharqan reqsisqa ichaqa mawk'a simikunawan: *‘Manaña unuta ukyaychu, aswanpas vinolla ukyay, wiksaykirayku, sapa kuti onqoyniykiraykuwan’*, nispa. Odinopa sunqumanta asikusqanmanta yuyariymi yuyayninpi uyarikurqa. Chay vasota hap'ispa, chaymanta tomaspa, siminta laq'aykusqa. Hinapinmi uyanpa hawanman pisi pisimanta asikuy llanthuykusqa. Chay copataqa wichayman kutichispa uraykachispa suspiran. Hinaspa techoman qhawarispas Odinoq espiritunta rimapayarqan; “Asnasqanmantaqa aswan allinmi saborchakun ”, nispa. Huk vasotapas hich'aykuspanmi huk pavo realpa chakinta hurqurqa.

Sapallan fiesta ruwakushaqtinmi Lazaroqa jarrata takaykurqan, yaqa llapa siminta aychata vinowan mayllakuspa, pasasqanman hinataq aswan kususqa kasharqan.

Qhepamanmi mana imamanta asirikuspa pay kikinwan mikhuywanpas sut'ita rimarqan .

Lazaroqa machasqañan kasharan.

“Kunanqa huñuni, bodegapi kashaqtiyki, imaraykun chhaynata asikurqanki”, nispa. Kiru hina asirikuspanmi techota tostarqa. “Qanman, Fraile Odino, Hanaq pachapi kaq.'Tis qelqasqa: *Hinaspa mana pipas, machuyaspataq chay ratolla mosoqta munan, nishan: “Machuqa aswan allinmi”*”, nispa. Payqa hukmantam huntachirqa copan, pavo real chaki puchuqinta hoqarispas qhipaman urmaykurqan, bancomanta pampaman. Vinoaqa camisanpa hawanman ch'aqchuykurqan, moradota ch'akichispa, copataq cuarto k'uchuman rolloykusqa. Hatun tambor k'aspita hap'isparaq, ladonman rollokuspa machasqa asikurqan.

Lazaroqa vasonta maskharqan, esquinapi rikuspa, Ilañu ismusqa rataman rikch'akuq ladonpi. Chaysi ratata rimapayarqa: “Mana allinchi rikchakunki, amistad, ¿fraile Clodiochu sarurqasunki?”, nispa. Payqa asirikuspanmi chukchuykurqa, huk makinpi mana allinta sayachispa. “Maestro Rata, ¿yachankichu phalaq runa kasqayta?”, nispa. Lazaroqa qella hinam rinrinta kuyurirqa, kutichinanta suyachkanmanpas hina. “Chaynaqa, ¿manachu phalaq runakunata rimapayanki?” Upallallam pasarqa. “Bueno, chaymanta kaymanta huk chhikanta hap'iy”, nispas tambor k'aspita rataq ladonman takyachirqan , “ insistinaymi imatapas mikhunaykita, huk chhikantaraqmi rikch'akunki — delgado”, nispa. Payqa asikusqa, mana yuyayniyuq rimaykunata rimaspa.

Huk chikanta huñukuspanmi Lazaroqa sayayta munarqaraq, hukmantam urmaykurqa. Payqa qaqchaparqa: “Allinmi, Rata yachachiq, yachanayki kanman chayqa, runam kani —phaway—um—phaway—” nispas chakiman sayarinanpaq kallpachakurqa , waqaspan: “Manan— sayayta atiymanchu—hatariy”, nispa. Tukuyinpiqa mesaman sayarisan perqakunata ch'usaqllata maskharqan. “¿Ñuqachu —runa-pawarqani?, runa-pawarqani— Munasqa Dios.”

Qhepamanmi chakinta kutichipurqan, hinaspan mesaqa suni ladonta urmaykurqan, chayman sayarispas machasqa hina kuyurispas. Ñawinta k'iskiikuspan musphasqa uyawan muyuriqinta qhawarirqan, kunan maypi kasqanmanta confundisqa hina . Hinapinmi qawariyinqa karu pirqapi samaykurqa maypim, allin machasqa kayninpi, rumikuna samachkaq hina rikurirqa —yaykunankupaq hinaspa llusqinankupaq. Tamboranpa k'aspinta hoqarisan perqamanta t'oqyachirqan. “¿Ichapas kaytapas kawsachiwaq?”, nispa. Payqa sayaq sayaykuspan perqata k'amirqan; “Manan waqyamurqaykichu”, nispa. Cheqaqtapunin yacharqan perqa mana kuyurispalla kashasqanmanta —samaq , hoqariqla machasqa kaynin kasqanmanta— chaywanpas manan hark'ayta atirqan chu chay improvisado insulto tentacionta, huk kutilla yuyayninta chimpactin . Payqa chhuqriyuspanmi pampaman wichiykurqa, mana maypipas qawapayaspan.

Qunqayllamantam Lazaroqa kuyurirqa riqsisqa qapariy astawan yapakuptin, chay qapariyqa imapas kanman hinam

asuykamuq langostakunaq t'aqanman rikch'akunku. Mesapa uranpi llallinakurqa, ñawinkuna karu pirqapa sikinman watasqa, chaymi mana cambiasqa sayarqa qunqayllamanta qapariy tukuptinpas. Mesa urapi llanthunpi, umantapas chimpa perqaman muyuchispa huk paris rikusqa q'ala chakikuna yana uñanman rikch'akuq chaki uñayuq. Chay suni kurku uñakunapa filo puntankunaqa rumi pampapa chimpanpi kaqlatam samaykurqa.

“¡Kuyasqay Dios!”, nispa. nispas samayninpa uranpi jadearqa, manchakuymanta khatatataspa.

“Arí, munasqa phalaq runa”, nispas huk kutillapi askha warmikunaq llamp'u kunka hamusqa, “Ñoqan kani munakusqayki Diosniyki”, nispa. Chakikunaqa mesa muyuriqpi purispa bancoq uranpi tarpusqa, qayllallapi sayaspa makinta haywarispa churananpaq. “Kunanqa, ¿imatataq ruwasqa, yachachiq Lazaro, manapaschá allintachu yachanki wañusqa kayta.

¿Ancha sasachu condición hap'inaq, chaymi ñoqalla, yachachinaykichis kanman?”, nispa. Lazaro upallallaraqmi qiparqa, chakikunata qatirqa mesapa muyuriqninta mana allinta purichkaptinku, wakin kutipiqa sayaspanku manaraq huktawan kuyuchkaspanku.

“Fiestaykiqa wañuy hunt'a altar hinan, qhawariychis paykunawan imatachus ruwarqanki: mana umayoq, mana chakiyoq, wiksayoq, kuchusqa, ruphasqa, timpuchisqa, llik'isqa ima, ¿Uyariwaqchu qaparisqankuta, yachachiq Lazaro?”, nispa.

Lazaroqa qonqayllamantan wiksanta hap'ipakurqan, chaymi wiksanta sapa kutilla llasaqyashaqta repararqan. “Qanmi mikhurqanki, ¿Uyariwaqchu nanayninkuta?”, nispa. Rakisqa calambrekunawan atipasqa, puñuykurqa ladonpi, wiksanta cunaspa, chay wiksa llik'ikunmanmi nispa yuyaykusqanman hina. Hinaptinmi uyarirqa: wixsan ukumanta llusqsimuq uchuy waqaykuna —askha wañuy patapi chupakunapa chaqrusqa qapariynin hina.

“¿Yachankichu imarayku qaparisqankuta, Yachachiq Lazaro?”, nispa.

Lazaroqa kutirirqan maypichus chakikuna qhepa sayasharqanku chaywanpas manaña kasharqankuchu.

Kutirisanmi Lucifaelpa uyanta qawarqa, yana ñawinkuna rupachkaqta. Payqa rumiwanmi siriykusqa.

“¡T'antata mana mikhuyta munasqaykirayku!, aswanpas *chaykunata mikhurqanki!*”, nispa. nispas qaqchaparqa:

“¡Almankutam mikurqanki, Eljo!”, nispa. Payqa filoyuq tullumanta mawk'a qaranta hurquq cuchillonta hurquspanmi cuchillota sumaqlata uyanta hinaspa siminpi qatirqa. “¡Kunanqa, hamuy kay mesa pataman puñuykuway ñoqapaq!”, nispa.

Mikhuy ch'eqesqa, platokunapas chaki ladonpi kaq insignia rumikunapi t'oqyasharqan, ancho, yuyaypi makinta barrespa mesata ch'uyanchashaqtin —huk kutipi sumaq qhawarisqa, allin qhawarisqa noble runaq fiestan kunanqa mana imamanpas pisiyachisqa, qhelli pampa patapi mana t'aqay atina millay montón nisqakunalla.

Huk ratollapim kunanqa mesa hawapi sayarurqa, chaypim qipa kutita chakinta qawarqa. "Hamuy! Mesa patapi puñuy, kawsarichisaqku —mosoq kawsayta qosaqku! ¡Kunanqa, hatariy!"

Lazaroqa mesa urapi khatatatasqa, yana clavoyoq suni chaki dedonkunata qhawaspa.

“¡Hatariy, Yachachiq Lazaro!”, nispa.

[14 kaq capitulota tukunanpaq].

Kay literatura llamkayqa unanchasqam karqa

d exclusivamente en dedicación de

Edgar Allan Poe sutiyuq runaqa (1809 watamanta 1849 watakama)

— Llapanchis ukhupi herencian kawsachun —

~[Novela Gótica.Org](https://www.gothicnovel.org)~